

פרק מי שאמר

מתניתין:

השלמת הנזירות. (5)

אבל אם אמר: "הריני נזיר שלשים יום", שלא היה צריך לומר אלא "הריני נזיר" כיון שאף סתם נזירות שלשים יום היא, והוא הוסיף ואמר "שלשים יום" —

אם גילח ליום השלשים, לא יצא, כי אנו מפרשים את תוספת המלים "שלשים יום", שכוונתו לחייב את עצמו בניהוג נזירות של שלשים יום "שלמים" שלא נאמר בהם "מקצת היום ככולו", ולכן לא יצא, שהרי גילח קודם שגמר את ימי נזירותו. (6)

מי שאמר (4): "הריני נזיר" ולא אמר מנין אלא נזר סתם נזירות שהיא שלשים יום, הרי זה מגלח [מביא קרבנותיו ומגלח] ביום השלשים ואחד, כי זמן התגלחת הוא אחר שתמו ימי הנזירות.

ואם גילח ליום השלשים הרי זה יצא, משום ש"מקצת היום ככולו", ומאחר שנהג בנזירות בתחלת יום השלשים, הרי זה כאילו נהג נזירות יום שלם, ונמצא שגילח אחר

בשלש ראיותיה הרצופות.

זו בהערות שם תתבאר שיטת הרמב"ם בביאור משנה זו.

ב. ואף שיש לנו לומר "מקצת היום ככולו", ולהכשיר את התגלחת אחר שעבר מקצת יום השלשים, אין אומרים כן לכתחילה אלא בדיעבד, ונחלקו הראשונים אם הוא דין תורה או רק מדרבנן, גזירה אטו נזירות שאמר בה שלשים יום שלמים, שאז מן הדין אין אומרים בה "מקצת היום ככולו".

ג. לשיטת בר פדא: הגילוח ביום שלשים ואחד, הוא מדרבנן גזירה אטו נזירות של מפורשת של שלשים יום שהיא ביום שלשים ואחד — מן התורה לדעת בר פדא — וכפי שיתבאר בהמשך המשנה.

5. לשיטת בר פדא: אם גילח ביום שלשים יצא, כיון שזה הוא עיקר זמנו מן התורה, וחכמים שאמרו לגלח ביום שלשים ואחד לא החמירו בדיעבד.

6. כן הוא לשיטת רב מתנא.

ב. ואם תאמר למה הוצרכו התוספות לומר שאין היום עולה לה לשימור משום שרואה היא סמוך לשקיעה מלפניה ולאחריה, והרי אף אם תמצצם את ראיותיה בשני ימים רצופים עד שקיעת החמה ממש, ותראה למחרתו ראייה שלישית, הרי תיעשה זבה גדולה, שאין כאן מקצת יום נקי להפסיק את הרצף! ?
זה אינו, שהרי תחלת היום שלאחריו ועד שתראה באותו יום יעלו לה לשימור יום האתמול.

4. א. המשנה מתבארת כאן לפי שיטתו של רב מתנה [לעיל ה א] שהלכה כמותו, הסובר: "סתם נזירות" שלשים יום היא, [ולא כבר פדא הסובר שם, שעיקרה של סתם נזירות אינה אלא כט יום], וכפירוש המשנה שנתבאר בסוגיא שם, בתוספות ובהערות שם; ולשיטת רב פדא שם, מתבארת המשנה באופן אחר וכפי שנתבאר בסוגיא שם, ויתבאר בהערות דבר דבור על אופניו; ולאחר דברי הגמרא בעמוד ב על משנה